

สอวป

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรมแห่งชาติ

แผนการดำเนินงานและงบประมาณ

สำนักงานฯ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

ธันวาคม 2565

สารบัญ

แผนงานที่ 1 การพัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดด (Scaleup)	8
ความสำคัญ	8
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9
แผนงานที่ 2 การจัดทำนโยบายและออกแบบกลไกและมาตรการส่งเสริมการพัฒนา อววน. รองรับสังคมและเศรษฐกิจนวัตกรรม.....	9
ความสำคัญ	10
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	11
แผนงานที่ 3 การพัฒนาและทดลองนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และระบบการอุดมศึกษา	13
ความสำคัญ	13
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	14
แผนงานที่ 4 โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. และเลขานุการสถานนโยบาย.....	16
ความสำคัญ	16
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	17
แผนงานที่ 5 โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics System) เพื่อการพัฒนานโยบาย อววน. การจัดสรรงบประมาณ และการติดตามประเมินผล.....	19
ความสำคัญ	19
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	19
แผนงานที่ 6 โครงการนวัตกรรมการออกแบบนโยบายเพื่อตอบโจทย์ท้าทายและแก้ไขปัญหาเร่งด่วน (Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator: THIPA).....	20
ความสำคัญ	20
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	20
แผนงานที่ 7 โครงการพัฒนาศูนย์ศาสตร์ความร่วมมือด้าน อววน. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยกับนานาชาติ.....	21
ความสำคัญ	21
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	21

แผนงานที่ 8 การวิจัยนโยบาย อววน. และวิจัยเชิงระบบ	22
แผนงานย่อย 8.1 การวิจัยเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาประเทศในอนาคต	22
ความสำคัญ	22
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	23
แผนงานย่อย 8.2 การติดตามและประเมินผลทางนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	23
ความสำคัญ	23
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	24
แผนงานย่อย 8.3 ระบบการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการสนับสนุน	
ผู้ประกอบการธุรกิจฐานนวัตกรรม	24
ความสำคัญ	24
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	25
แผนงานที่ 9 การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร	26
ความสำคัญ	26
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	27
แผนงานที่ 10 งบบุคลากร	28

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนปฏิรูปประเทศ และแผนระดับ 3 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นไปตามทิศทางการดำเนินงานการดำเนินงานสำคัญ (Flagship) ในระยะ 5 ปีของผู้อำนวยการ สอวช. โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองเป้าประสงค์ด้าน อววน. ของประเทศสำหรับพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ผ่านการดำเนินงาน 5 แผนงานหลัก คือ (1) ยกระดับไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (2) Social Mobility: ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำด้วย อววน. 1 ล้านคน (3) ลดก๊าซเรือนกระจก 10 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (4) สัดส่วนแรงงานทักษะสูง เพิ่มขึ้นเป็น 25% (5) ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมุ่งการบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการอุดมศึกษา ภาคสังคมและชุมชนเพื่อพัฒนานโยบายที่ตอบโจทย์และให้ความสำคัญทั้งด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย นวัตกรรม อุดมศึกษา สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ควบคู่กัน

สอวช. ได้จัดทำแผนงบประมาณรายรับของสำนักงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย

รายรับ	งบประมาณ
1. งบอุดหนุนประจำปี 2566 จาก พ.ร.บ.งบประมาณ	168,865,000
2. งบอุดหนุนยกมาจากปี 2565 (ที่ก่องนี้ผูกพันแล้วและมีแผนใช้จ่ายในปี 2566)	75,515,006
3. งบอุดหนุนจากกองทุน ววน.	38,188,276
4. ประมาณการรายได้จาก Shared Service ปี 2566	36,571,475
5. ประมาณการงบรายได้จากการให้บริการวิชาการ ปี 2566	23,599,175
6. งบรายได้จากการให้บริการยกมาจากปี 2565 (ที่ก่องนี้ผูกพันแล้วและมีแผนใช้จ่ายในปี 2566)	32,340,821
รวม	375,079,753
7. เงินสำรองฉุกเฉิน	50,000,000
รวมแผนงบประมาณรายรับ	425,079,753

ในการนี้ สอวช. ได้จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566ประกอบด้วย

รายจ่าย		งบประมาณ
งบโครงการประจำปีงบประมาณ 2566		135,242,482
1	การพัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดด (Scaleup)	19,500,000
2	การจัดทำนโยบายและออกแบบกลไกและมาตรการส่งเสริมการพัฒนา อววน. รองรับสังคมและเศรษฐกิจนวัตกรรม	24,235,913
3	การพัฒนาและทดลองนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และระบบการอุดมศึกษา	28,244,929
4	การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. และเลขานุการสถานนโยบาย	17,728,200
5	การพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics System) เพื่อการพัฒนา นโยบาย อววน. การจัดสรรงบประมาณ และการติดตามประเมินผล	5,330,440
6	นวัตกรรมการออกแบบนโยบายเพื่อตอบโจทย์ท้าทายและแก้ไขปัญหาเร่งด่วน (Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator: THIPA)	5,128,198
7	การพัฒนายุทธศาสตร์ความร่วมมือด้าน อววน. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยกับนานาชาติ	931,398
8	การวิจัยนโยบาย อววน. และวิจัยเชิงระบบ	40,848,800
งบดำเนินงาน		233,131,875
9	งบพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร	109,912,488
10	งบบุคลากร	123,219,387
รวม		375,079,753
เงินสำรองฉุกเฉิน		50,000,000
รวมแผนการใช้จ่ายงบประมาณ		425,079,753

วิสัยทัศน์

สอวช. มุ่งมั่นในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชากรที่ได้อย่างทั่วถึง ก้าวสู่ประเทศพัฒนาแล้วอย่างเต็มรูปแบบ ยั่งยืน ครอบคลุมมิติ เพื่อพัฒนาคนในศตวรรษที่ 21 พัฒนาภาคอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในระยะ 2563-2565 ที่ได้รับการขับเคลื่อนเชิงนโยบายที่ทันสมัยและเป็นรูปธรรม

พันธกิจ

1. รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการ รวมถึงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของ สภานโยบาย คณะกรรมการ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง และคณะอนุกรรมการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษาและแผนด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทและแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล
3. เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาและด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน
4. เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับการเร่งรัดและติดตามให้มีการเสนอหรือการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
5. สนับสนุนการดำเนินการ การติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง
6. ประสานงานให้มีการจัดทำ บูรณาการ และเชื่อมโยงฐานข้อมูลการอุดมศึกษา ฐานข้อมูลมาตรฐานการ อุดมศึกษา และฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลดังกล่าว เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย ทิศทาง และการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการอุดมศึกษา และการวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนเปิดเผยข้อมูล และผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ต่อสาธารณชน
7. ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แผนงานที่ 1 การพัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดด (Scaleup)

ความสำคัญ

การพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นหนึ่งในกลไกที่สำคัญสำหรับการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 กำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรม ให้มีจำนวนวิสาหกิจเริ่มต้นที่เกิดขึ้นใหม่อยู่รอดเพิ่มขึ้น จำนวนวิสาหกิจฐานนวัตกรรมที่มียอดขาย 1,000 ล้านบาท/ปี เพิ่มขึ้น และจำนวน Deep-Tech Startups เพิ่มขึ้น ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ การพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) และวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprises: IDEs) ที่มีศักยภาพเติบโตได้อย่างก้าวกระโดดอย่างยั่งยืน (Scaleup) และการปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมาย พัฒนามาตรการและแรงจูงใจ รวมถึงบริการภาครัฐให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจนวัตกรรม (Ease of doing Innovation Business) ของผู้ประกอบการ รวมถึงการแก้ไขผลิตภัณฑ์กฎหมาย/กฎระเบียบ/มาตรการเพื่อปลดล็อกข้อจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ เรื่อง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินวิสาหกิจนวัตกรรม

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ของแผนแม่บทฯ ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม พบว่าจำนวนวิสาหกิจที่มีนวัตกรรมที่มีสัดส่วนของรายได้จากผลิตภัณฑ์นวัตกรรมต่อรายได้ทั้งหมดยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ซึ่งจากผลการสำรวจการวิจัยและพัฒนาและกิจกรรมนวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) พบว่าในปี พ.ศ. 2561 มีบริษัทที่ทำการวิจัยและพัฒนาทั้งหมด 2,480 บริษัท โดยในจำนวนนี้เป็นบริษัทที่มีรายได้มากกว่า 1,000 ล้านบาทจำนวน 812 บริษัท จากการศึกษาสถานภาพและการพัฒนาระบบนิเวศการร่วมลงทุนในธุรกิจฐานนวัตกรรมโดย สอวช. ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2564 พบว่ามีจำนวนวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) ในประเทศไทยทั้งหมดเพียง 767 บริษัท โดยบริษัทส่วนใหญ่ (51%) มีระดับการเติบโตอยู่ในช่วง Seed Stage และมีเพียงส่วนน้อยที่สามารถเติบโตสู่ระดับ Series A (22%), Series B (6%), และ Series อื่น ๆ ขึ้นไป (3%) ทั้งยังมีจำนวนพนักงานต่อบริษัทที่ค่อนข้างน้อย จึงทำให้กลุ่มบริษัทเหล่านี้ยังไม่สามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้เท่าที่ควรทั้งในแง่รายได้และการจ้างงาน ยิ่งไปกว่านั้น พบว่าจำนวนวิสาหกิจเริ่มต้นที่ตั้งขึ้นใหม่ในช่วงปี 2559-2563 มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 75 บริษัทในปี พ.ศ. 2558 เหลือเพียง 22 บริษัทในปี พ.ศ. 2562 และ 9 บริษัทในปี พ.ศ. 2563 ทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการไม่บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาวิสาหกิจนวัตกรรมทั้งในแง่ของจำนวนและการเติบโต ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้วิสาหกิจไม่สามารถเติบโตได้ ได้แก่ คุณภาพผู้ประกอบการ ความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์และตลาด และสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ โดยพบว่า ผู้ประกอบการนั้นประสบปัญหาผลิตภัณฑ์ยังไม่สามารถแข่งขันได้เนื่องจากขาดความรู้เชิงลึก และขาดโครงการบ่มเพาะและเร่งการเติบโตธุรกิจที่ดี เสี่ยงจำกัดตลาดที่ไม่สามารถขยายได้ รวมถึงยังขาดกฎหมาย มาตรการที่สนับสนุนการสร้างและพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผล

สำรวจระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นประเทศไทย ประจำปี 2562 พบว่า 5 อันดับความต้องการความช่วยเหลือของวิสาหกิจเริ่มต้น ได้แก่ 1. การเข้าถึงแหล่งเงินทุน 2. การเข้าถึงหน่วยงานส่งเสริมเกี่ยวกับสตาร์ทอัพ 3. มาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษี 4. การสนับสนุนการขยายตลาดสู่ต่างประเทศ และ 5. การปรับเปลี่ยนแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบ จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินวิสาหกิจนวัตกรรม ซึ่งรวมถึงมาตรการทางภาษี การดึงดูดการลงทุน และการส่งเสริมการส่งออกหรือการเข้าถึงตลาดต่างประเทศต่างเป็นประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างเร่งด่วน

ด้วยเหตุนี้ สอวช. ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอความเห็นต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติเกี่ยวกับการเร่งรัดและติดตามให้มีการเสนอหรือการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และในฐานะหนึ่งในหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ ได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดดหรือสเกลอัพ (Scaleup) ผ่านกลไกสำคัญต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาศักยภาพและยกระดับการส่งออกผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการส่งเสริมและดึงดูดการลงทุนโดยนักลงทุน VC/CVC/Angel Investor ในวิสาหกิจเริ่มต้นที่มีศักยภาพ การสร้างเครือข่ายที่ปรึกษาทั้งจากในประเทศและต่างประเทศทางด้านธุรกิจ นวัตกรรม และการลงทุน เพื่อสนับสนุนการเติบโตของบริษัทสู่สเกลอัพและการขยายไปสู่ตลาดโลก และการพัฒนามาตรการทางภาษีหรืออื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกและเร่งการเติบโตของบริษัทวิสาหกิจนวัตกรรมให้สามารถพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินวิสาหกิจนวัตกรรมและเกิดเป็นกลุ่มบริษัทที่สามารถสร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจได้อย่างมีนัยสำคัญทั้งในเชิงรายได้และการจ้างงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scaleup

1. ข้อเสนอมาตรการการลงทุนของภาครัฐเพื่อดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนในสตาร์ทอัพที่มีศักยภาพที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
2. เกิดเครือข่ายที่ปรึกษาทางด้านธุรกิจนวัตกรรมและการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการนวัตกรรม
3. เพิ่มสัดส่วนสตาร์ทอัพที่เข้าร่วมโครงการสามารถเติบโตอย่างก้าวกระโดดขึ้นเป็นบริษัทระดับสเกลอัพได้

การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ

1. กลุ่มนักศึกษาไทย ลาว เวียดนาม พม่า กัมพูชา จีน จำนวน 100 คน ได้รับการฝึกฝนทักษะการเป็น Digital Marketer/Social Influencer เป็น Sale Talent
2. ผู้ประกอบการ Micro/SMEs จำนวน 40 ราย ส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน ผ่านช่องทาง Cross Border E-Commerce (CBEC)

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 2 การจัดทำนโยบายและออกแบกกลไกและมาตรการส่งเสริมการพัฒนา อววน. รองรับ สังคมและเศรษฐกิจนวัตกรรม

ความสำคัญ

พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เสนอความเห็นต่อสถานนโยบายเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล และทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของสถานนโยบายมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและการบูรณาการด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน รวมถึงในพระราชบัญญัติการส่งเสริม การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ของประเทศ ทั้งระบบ เพื่อสร้างความรู้นำไปใช้กำหนดนโยบายสาธารณะ และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและประโยชน์ทางสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม โดยการจัดให้มีกลไกและมาตรการสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่การวิจัยและนวัตกรรม และการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมโดยภาครัฐภาคเอกชน ชุมชน และภาคประชาสังคม และการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมในสาขาใหม่ให้ทันกับพัฒนาการของวิทยาการในโลก โดยในปีงบประมาณ 2566 มุ่งเน้นดำเนินงานในประเด็น ดังต่อไปนี้

(1) ขับเคลื่อนการยกระดับสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจฐานราก ผ่านการข้อเสนอมาตรการ/กลไก อววน. ส่งเสริมการศึกษาสู่เส้นทางอาชีพในเยาวชนกลุ่มฐานราก ยกย่องศักยภาพแรงงานเชื่อมโยงการจ้างงานในวัยทำงาน และส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการชุมชน เช่น การมอบอำนาจชุมชน ผู้ประกอบการท้องถิ่นฐานนวัตกรรม (Local Entrepreneurs) ในพื้นที่นำร่อง จังหวัดปัตตานี พัฒนาต่อยอดผู้ประกอบการในปีที่ 1 และสร้างผู้ประกอบการเพิ่มเติม สร้างเครือข่ายที่มีความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมถึงศึกษาแนวทางการขยายพื้นที่ดำเนินงานในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และการติดตามประเมินผล

(2) ศึกษาวิจัยและพัฒนา รวมถึงทดลอง เพื่อจัดทำข้อเสนอ นโยบาย มาตรการ แผน และแนวทางการขับเคลื่อนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เพื่อรองรับสังคมและเศรษฐกิจนวัตกรรมในอนาคต เช่น การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม (IDE) ในแต่ละพื้นที่ การยกระดับภาคอุตสาหกรรมเดิมไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ (BCG EV และ AI) เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนา อววน. เพื่อสร้างความสามารถในการปรับตัวและเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ต่างๆ ในอนาคต โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการอุดมศึกษา ภาคสังคมและชุมชน

(3) จัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย กลไก และมาตรการส่งเสริมการพัฒนา อววน. ในสาขาที่สำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถและยกระดับคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนรองรับสังคมและเศรษฐกิจนวัตกรรม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกและไทย เพื่อนำมาสู่การกำหนดและจัดลำดับวาระสำคัญด้าน อววน. สำหรับการสนับสนุนการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ อววน. ของประเทศ เพื่อตอบโจทย์การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมไทยหลังวิกฤตโควิด-19 และวางรากฐานที่สำคัญเพื่ออนาคต

(4) การพัฒนาที่ยั่งยืน เร่งสร้างนวัตกรรมเพื่อ Greenhouse Gas Net Zero ผ่านรูปแบบเมืองต้นแบบนวัตกรรม Net Zero การพัฒนาแผนที่นำทางการสร้างนวัตกรรมที่ช่วยลดการปล่อยคาร์บอนที่ดีที่สุดมาใช้ในประเทศไทย (Innovation Roadmap for Decarbonization) ปี 2570 เพื่อให้บริษัทส่งออกร้อยละ 50 มีแผนบรรลุคาร์บอนสุทธิศูนย์ภายใน ค.ศ. 2065 รวมถึงได้มีการพัฒนาเครือข่ายมหาวิทยาลัยในบทบาท Service Provider สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคส่วนต่างๆ ด้วยการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยในการลดก๊าซเรือนกระจกภายในมหาวิทยาลัย และการให้บริการและ outreach สูงสังคมเพื่อบรรลุเป้าหมาย Net Zero Emission

(5) พัฒนาศักยภาพในการมองอนาคต (foresight) และเผยแพร่ความรู้ให้กับทั่วภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ดำเนินการจัดทำแผนที่นำทางด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศไทย เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยีด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนในต่างประเทศ และสร้างช่องทางการได้มาซึ่งข้อมูลความต้องการ สถานภาพ และศักยภาพทางเทคโนโลยีของประเทศสมาชิก อันจะนำไปสู่การริเริ่มโครงการความร่วมมือทางเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็ประโยชน์กับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนของผู้เล่นในประเทศไทยและเขตเศรษฐกิจเอเปค ตลอดจนเป็นการยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเวทีระดับโลก

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ระบบนิเวศนวัตกรรม ผู้ประกอบการท้องถิ่น

1. คู่มือแนวทางและกระบวนการสร้างผู้ประกอบการท้องถิ่นฐานนวัตกรรม
2. เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการขยายผลการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการท้องถิ่นฐานนวัตกรรมในระดับชุมชน

Innovation-Driven Enterprise: IDE

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Recommendation) และโอกาสในการ Scale up, Tech & Economic Feasibility และ Standards & Regulation สำหรับอุตสาหกรรมรถไฟฟ้าตัดแปลงประเภทรถกระบะ
2. ข้อเสนอและมาตรการเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม Future food ของไทย

3. รายงานการศึกษาหรือข้อเสนอเชิงนโยบายปัจจัยการเติบโตทางธุรกิจของผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

นโยบาย อววน. เพื่ออุตสาหกรรมอนาคต

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการ/กลไก การพัฒนา Fruit Innovation Zone
2. สมุดปกขาวข้อเสนอ มาตรการ/กลไก อววน. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตด้านอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle: UAV)

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1. ข้อเสนอนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อน Net Zero เพื่อขอรับการสนับสนุนจากกลไกการเงินนานาชาติ
2. แผนที่นำทาง/ยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีด้านพลังงานไฮโดรเจน สำหรับประเทศไทยสนับสนุนเป้าหมาย Net Zero
3. ข้อเสนอเชิงนโยบายมาตรการ อววน. สนับสนุนเป้าหมาย Net Zero

Circular Economy

1. เครื่องมือ/platform CIRCO hub Thailand ที่เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างบริษัท trainer/coach และเครือข่ายต่างประเทศ ที่มี Capacity ในการให้บริการและสามารถ Sustain ด้วยเงินทุนของตัวเอง
2. 10 SMEs Prototype

ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค

1. APEC Strategic Foresight Report

BCG

1. แพลตฟอร์มสนับสนุนภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาสังคมในการประยุกต์ใช้เครื่องมือและการออกแบบหมุนเวียน (Circular Design) เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. รายงานผลการศึกษาผู้นำอบรม (Trainer) ออกแบบหมุนเวียน (Circular Design) เส้นทางธุรกิจตามแนวทางวิธีการ CIRCO และ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบนิเวศเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนที่เหมาะสมกับประเทศไทย
3. ผู้นำอบรม (Trainer) ด้านการออกแบบหมุนเวียน (Circular Design) อย่างน้อย ๖ ท่าน ใน ๑๐ เส้นทางธุรกิจ (Track)

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 3 การพัฒนาและทดลองนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และระบบการ อุดมศึกษา

ความสำคัญ

ด้วยเป้าหมายของการก้าวพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว (Developed country) และมีศักยภาพแข่งขันกับนานาประเทศ ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven economy) อีกทั้งจากผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) และการเข้าสู่สังคมสูงวัย (Ageing society) ได้กลายเป็นปัจจัยเร่งให้ภาคการผลิตและบริการมีการปรับเปลี่ยนโมเดลธุรกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต และสร้างรูปแบบงานใหม่ (Future of work) ในอนาคต

จากแนวโน้มดังกล่าวทำให้ทุกภาคส่วน ล้วนมีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะและทักษะสูง (High-skilled workforce) จำเป็นต้องมีทักษะทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก (T-shaped skills) และมีความรู้ความเฉพาะทาง (Specialized knowledge) ที่สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงตามบริบทขององค์กรอย่างเร่งด่วน ส่งผลให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในลักษณะของการร่วมผลิต (Co-creation) มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะ (Competency) ของกำลังคนให้มีคุณภาพ โดยไม่เป็นการผลิตกำลังคนที่เน้นเชิงปริมาณอีกต่อไป สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นโซ่ข้อกลางที่เชื่อมโยงระหว่างการศึกษาในระดับต่าง ๆ และภาคผู้ใช้บัณฑิต (ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาครัฐ) ของระบบการผลิตและพัฒนากำลังคน จึงจำเป็นต้องเร่งปฏิรูปเชิงระบบของสถาบันอุดมศึกษา (Reinventing University) และเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนในกระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

แนวทางการพัฒนาบุคลากรสนับสนุนแพลตฟอร์มการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง เริ่มขึ้น เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2562 โดยคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ (ครม.เศรษฐกิจ) ครั้งที่ 3/2562 มอบหมายให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กำหนดหลักสูตรและสาขาการศึกษาเป้าหมาย จัดทำกลไกการพัฒนาบุคลากรทักษะสูงร่วมกับภาคเอกชน พิจารณารับรอง ประกาศหลักสูตร และสาขาการศึกษาเป้าหมาย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) จัดทำร่างพระราชกฤษฎีการ่วมกับกระทรวงการคลัง ต่อมา กรมสรรพากรได้กำหนดประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 392 และ 393 เรื่องหน่วยรับรองการจ้างแรงงานลูกจ้างที่มีทักษะสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ (Science, Technology, Engineer or Mathematics: STEM) และรับรองหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร (มีผลย้อนหลังตั้งแต่ 1 มกราคม 2562 – 31 ธันวาคม 2563) ต่อมา คณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติอนุมัติขยายระยะเวลามาตรการนี้ต่อไปเป็นระยะที่ 2 ในช่วงปี 2564-2565 และกำลังดำเนินการขยายมาตรการนี้ในระยะที่ 3 ในช่วงปี 2566 – 2568 ต่อไป นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Thailand Boards of Investment: BOI) ได้ดำเนินการจัดทำมาตรการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทักษะขั้นสูง ภายใต้ประกาศคณะกรรมการนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ที่ 1/2564 เรื่อง มาตรการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทักษะขั้นสูง ออกประกาศเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม

2564 โดยมีเป้าหมายสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่มีทักษะขั้นสูงในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ทำให้ประเทศไทยสามารถเพิ่มผลิตภาพแรงงานให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในการสนับสนุนกิจการที่ใช้เทคโนโลยีหรือองค์ความรู้สูง และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อนำไปต่อยอดหรือสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาและยกระดับศักยภาพในการเชื่อมโยงเชิงระบบภายใต้กลไกการทำงาน ของ STEM One Stop Services (STEM-OSS) และแพลตฟอร์มข้อมูลด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนของไทย (E-Workforce Ecosystem) ที่เป็นตัวกลางสำคัญในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลสำคัญด้านกำลังคน สมรรถนะสูง เพื่อต่อยอดและนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนากำลังคนของประเทศ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและอุตสาหกรรมในอนาคต

นอกจากนี้ การทดลองจัดการศึกษาเชิงนวัตกรรมในระดับอุดมศึกษา หรือ Higher education sandbox นับเป็นแนวทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอก อาทิ ภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Co-creation) ได้มากกว่าในอดีต โดยสามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจากภายนอกมาเป็นผู้สอน รวมถึงสามารถบูรณาการการจัดการศึกษาร่วมกับการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้ เพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการปฏิรูปและพัฒนาระบบภายใน (University transformation) อย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในระบบการอุดมศึกษาต้องปรับตัวด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามการปรับตัวนั้นจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในหลายมิติ ทั้งในด้านทิศทางและเป้าหมาย การเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต ตัวอย่างและแนวปฏิบัติที่ดี รวมถึงนโยบาย มาตรการและกลไกสนับสนุนที่มีความต่อเนื่อง และด้วยความท้าทายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องของประเทศ และความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ สอวช. จึงจำเป็นต้องมีการศึกษา พัฒนาและทดลองนโยบายอย่างเป็นระบบ ผ่านการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี กลไก มาตรการ ข้อเสนอแนะนโยบายต่อการปฏิรูประบบอุดมศึกษา (Reinventing higher education system) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อให้ระบบการอุดมศึกษาสามารถเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

แพลตฟอร์มการบูรณาการนโยบายพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ

1. การใช้ประโยชน์จากกลไก E-Workforce Ecosystem (EWE)
2. มาตรการสนับสนุนการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงโดยกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (BOI)
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสนับสนุนการพัฒนากำลังคน ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (FTI Academy)
4. การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ ปี พ.ศ. 2564-2580
5. ประกาศกระทรวง อว. เรื่อง การกำหนดทักษะและสมรรถนะการผลิตบัณฑิตและการสร้างกำลังคนที่พึงประสงค์ในสาขาอาชีพตามความต้องการของประเทศ

Higher Education Transformation

1. แพลตฟอร์มการพัฒนากำลังคนทักษะสูงในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ ผ่านการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ (Strategic sandbox)
2. ข้อเสนอปฏิรูปเชิงระบบของสถาบันอุดมศึกษา (Reinventing University) เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนในกระบวนทัศน์ใหม่ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป
3. ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคนเฉพาะทางสมรรถนะสูงหนุนอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

แพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ

1. แพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ (Talent Utilization Platform for National Talent Pool)

การออกแบบเชิงระบบการพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill/Reskill/New Skill (URN)

1. รายงานการวิเคราะห์การผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์
2. ระบบประมวลผลและเผยแพร่ข้อมูลมาตรการ Thailand Plus Package และเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและอุดมศึกษารองรับการดำเนินงาน STEM OSS
3. การจับคู่ความต้องการบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (Job Requirement/ Job matching)
4. รายงานการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ มาตรการ Thailand Plus Package

ระบบการประเมินผลลัพธ์ผลกระทบ รองรับการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานนวัตกรรม

1. แนวทางการประเมินตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานนวัตกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 4 โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. และเลขานุการสถานนโยบาย

ความสำคัญ

การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่เศรษฐกิจเติบโต สังคมก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในระยะยาวตามนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลสัมฤทธิ์นั้น จำเป็นต้องพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (อววน.) โดยวางกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบ อววน. ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการเงินและบุคลากร และการพัฒนากระบวนการทำงานที่มุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาด้าน อววน. เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในระบบ (Accountability) ปรับกระบวนทัศน์ในการทำงาน (Paradigm) และส่งเสริมให้เกิดปัจจัยสนับสนุนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา อววน. (Enabling environment)

ในช่วงที่ผ่านมา สอวช. มีบทบาทและภารกิจตามกฎหมายการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กระทรวง อว.) และได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการร่วมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน.

1) พระราชบัญญัติสถานการณ์นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 กำหนดให้ สอวช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการ รวมถึงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของสภา คณะกรรมการ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง และคณะอนุกรรมการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) เสนอความเห็นต่อสภาเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล

(3) เสนอความเห็นต่อสภาเกี่ยวกับกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน

(4) เสนอความเห็นต่อสภาเกี่ยวกับการเร่งรัดและติดตามให้มีการเสนอหรือการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(5) สนับสนุนการดำเนินการ การติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง

(6) ประสานงานให้มีการจัดทำ บูรณาการ และเชื่อมโยงฐานข้อมูลการอุดมศึกษาฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษา และฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย ทิศทาง และการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการอุดมศึกษา และการวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนเปิดเผยข้อมูลและผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ต่อสาธารณชน

(7) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการหน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

2) นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้ สอวช. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ มีหน้าที่และอำนาจที่ ดังนี้

(1) จัดทำแนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบูรณาการการทำงานและวิธีการปฏิบัติราชการ การจัดโครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยงานในบังคับบัญชาและในกำกับดูแลของรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามปี เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

(2) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ อว. พ.ศ. ๒๕๖๒

(3) เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความเห็น หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(4) ดำเนินการอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มอบหมาย

(3) สภานโยบายมอบหมายให้ สอวช. เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ โดย สอวช. จำเป็นต้องดำเนินการศึกษา พัฒนา ออกแบบมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ อววน. และปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึง สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากปัจจัยภายในและภายนอกที่กระทบต่อระบบ (Disruption) และมุ่งสู่การพัฒนาประเทศได้ในระยะยาวต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนากฎหมาย /ระเบียบ/ประกาศ

1. ระเบียบสภานโยบายฯ ว่าด้วยการร่วมลงทุนฯ
2. รายงานผลการปฏิบัติงานที่ปรึกษาด้านนโยบาย ด้านทรัพย์สินทางปัญญา การค้า และความร่วมมือระหว่างประเทศ
3. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการบริหารจัดการกลไก Innovation Sandbox ในระยะนำร่อง
4. กฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564

เลขานุการสภานโยบาย

1. การทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสภานโยบาย และคณะกรรมการอื่นภายใต้สภานโยบาย
2. การจัดทำกฎหมายลำดับรองตามกฎหมายจัดตั้ง อว. และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. รายงานการศึกษามาตรการกฎหมายส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมร่วมระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชน

Science Technology and Innovation Policy Design Training Program: STIP

1. หลักสูตรการฝึกอบรมเรื่องการออกแบบนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานของบุคลากรในระบบ

2. เครือข่ายนักพัฒนานโยบาย (Policy Network) ของประเทศ เพื่อร่วมการผลักดันนโยบายที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

ระบบบริหารจัดการของภาครัฐด้าน อววน.

1. ข้อเสนอการจัดตั้งสำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่ (องค์การมหาชน) (รพพ.)
2. ข้อเสนอแนวทางการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านศิลปะ สุนทรียะ อารยะ เพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (...มหาศิลปาลัย)
3. ข้อเสนอระบบ NQI
4. เสนอข้อเสนอต่อ ครม.
5. ข้อเสนอแนวทางการทำงานงบประมาณด้าน ววน แบบ Impact-based budgeting
6. กรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้าน ววน. และระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ปีงบประมาณ 2567 ได้รับการอนุมัติจาก ครม.
7. ต้นฉบับบทความวิจัย แนวทางการติดตามและประเมินผลเชิงระบบด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศไทย โดยวิธี Blue Marble Evaluation

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 5 โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics System) เพื่อการพัฒนา นโยบาย อววน. การจัดสรรงบประมาณ และการติดตามประเมินผล

ความสำคัญ

ระบบฐานข้อมูลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประกอบการกำหนดทิศทางนโยบาย และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) และระบบนิเวศของการดำเนินงานดังกล่าว รวมถึงใช้ในการประเมินความสามารถในการแข่งขันด้าน อววน. ของประเทศ

ด้วยพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ตาม มาตรา 22 (6) ให้สำนักงานสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือ สอวช. ประสานงานให้มีการจัดทำบูรณาการ และเชื่อมโยงฐานข้อมูลการอุดมศึกษา ฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษา และฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประกอบการพิจารณา นโยบาย ทิศทาง ติดตามและประเมินผล และการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนเปิดเผยข้อมูลและผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ต่อสาธารณชน

ในการนี้ สอวช. เห็นสมควรให้มีการบูรณาการและประสานงานเชื่อมโยงข้อมูลด้าน อววน. อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล อันนำไปสู่การพัฒนานโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และการติดตามประเมินผลนโยบายด้าน อววน. รวมถึงนโยบายสำคัญของรัฐบาลและสถานนโยบาย ให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ และเผยแพร่ผลการดำเนินงานสู่สาธารณชนต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดทำข้อมูลและพัฒนาระบบวิเคราะห์เพื่อพัฒนานโยบาย อววน.

1. บทวิเคราะห์ปัญหาเชิงลึกและความต้องการของผู้ประกอบการในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
2. บทวิเคราะห์การเพิ่มขีดความสามารถด้าน อววน. และรายงานผลการเชื่อมโยงข้อมูลด้าน อววน. ของประเทศ
3. ระบบสารสนเทศแสดงข้อมูลตัวชี้วัดที่สำคัญและสถิติด้าน อววน. ที่ขยายขอบเขตการเชื่อมโยงและครอบคลุม

ระบบการติดตามประเมินผลกระบวนการพัฒนาและผลักดันนโยบายด้าน อววน. ของประเทศ

1. ระบบการติดตามประเมินผลกระบวนการพัฒนาและผลักดันนโยบายด้าน อววน. ของประเทศ นโยบายสำคัญของรัฐบาลและสถานนโยบาย ที่มุ่งให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 6 โครงการนวัตกรรมการออกแบบนโยบายเพื่อตอบโจทย์ท้าทายและแก้ไขปัญหาเร่งด่วน (Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator: THIPA)

ความสำคัญ

ตามที่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้มีนโยบายในการขับเคลื่อนให้ “อว. เป็นหน่วยงานที่พัฒนาประเทศโดยใช้ความรู้และพลังปัญญา” โดยจะขยายการดำเนินงานไปสู่พื้นที่ เน้นกลไกการทำงานเชิงรุกให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการด้านการอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อประชาชนอย่างรวดเร็ว

เพื่อตอบโจทย์นโยบายการขับเคลื่อนให้ “อว. เป็นหน่วยงานที่พัฒนาประเทศโดยใช้ความรู้และพลังปัญญา” การทำงานของ สอวช. ต้องอาศัยกระบวนการจัดทำนโยบายที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (stakeholder engagement) รวมถึงต้องการการสื่อสารเชิงนโยบาย (policy communication) ที่มีประสิทธิภาพ สอวช. จึงได้ริเริ่มโปรแกรม Thailand Higher Education Innovation Policy Accelerator (THIPA) ขึ้น เพื่อเป็นกลไกพัฒนานโยบายและข้อริเริ่มใหม่ (policy formulation) ทำให้นโยบายเกิดผล (legitimization) และนำไปสู่การขับเคลื่อนได้อย่างรวดเร็วและเป็นกลไกในการจัดทำต้นแบบนโยบาย (policy prototype) แบบมีส่วนร่วมและแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน รวมถึงเป็นคลังสมองในการสร้างเครื่องมือใหม่ ๆ เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ต้นแบบนโยบายเพื่อแก้ไขความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ
2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : กลไกการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ในท้องถิ่น

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 7 โครงการพัฒนาศาสตร์ความร่วมมือด้าน อววน. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยกับนานาชาติ

ความสำคัญ

ในการเพิ่มศักยภาพประเทศไทยเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกใหม่ ทั้งจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความท้าทายรูปแบบต่าง ๆ ในอนาคต ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพื่อนำประเทศไปสู่การมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การพัฒนาศาสตร์และนโยบายในการพัฒนาด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) จึงมีความจำเป็น โดยเฉพาะการเสริมบทบาทของประเทศไทยในเวทีนานาชาติ โดยเฉพาะในประเทศกลุ่มน้ำโขง ให้เกิดการพัฒนาของภูมิภาคอย่างเป็นรูปธรรม

โครงการพัฒนาศาสตร์ความร่วมมือด้าน อววน. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยกับนานาชาติ มุ่งส่งเสริมการสร้างบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของไทยในบริบทโลกใหม่ โดยรักษาสอดคล้องกับมิตรประเทศพัฒนาและขยายความร่วมมือด้าน อววน. กับเครือข่ายนานาชาติทั้งที่มีอยู่เดิมและที่จะขยายใหม่ รวมทั้งสร้างการเติบโตของประเทศบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยในปีงบประมาณ 2566 จะเป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยเน้นการขับเคลื่อนความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation – APEC) จากการเป็นเจ้าภาพของประเทศไทยในปี 2565 ความร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ความร่วมมือด้านเทคโนโลยี เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับ Climate Technology Centre and Network (CTCN) ความร่วมมือในกรอบสหประชาชาติ กรอบความร่วมมือบิมสเทค (The Bay of Bengal Initiative for Multi-Sector Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) ซึ่งประเทศไทยเป็นประธานในปี 2565 และ 2566 และความร่วมมือในกรอบอาเซียน (ASEAN) และสานสร้างความสัมพันธ์ด้านนโยบาย อววน. กับประเทศยุทธศาสตร์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูล STI Outlook และ Country Profile ของประเทศไทย โดยความร่วมมือกับ OECD และ/หรือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับผลการประชุม CSTP

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 8 การวิจัยนโยบาย อววน. และวิจัยเชิงระบบ

แผนงานย่อย 8.1 การวิจัยเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาประเทศในอนาคต

ความสำคัญ

พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล และทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของสภานโยบายมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและการบูรณาการด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน รวมถึงในพระราชบัญญัติการส่งเสริม การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ของประเทศทั้งระบบ เพื่อสร้างความรู้ไปใช้กำหนดนโยบายสาธารณะ และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและประโยชน์ทางสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม โดยการจัดให้มีกลไกและมาตรการสนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่การวิจัยและนวัตกรรม และการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมโดยภาครัฐภาคเอกชน ชุมชน และภาคประชาสังคม และการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมในสาขาใหม่ให้ทันกับพัฒนาการของวิทยาการในโลก

ในการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ของประเทศ จำเป็นต้องมีการวิจัยเชิงระบบและศึกษาประเด็นสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของประเทศไทยทั้งในมิติสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและการเมือง/ข้อบังคับ ตัวอย่างเช่น ความเหลื่อมล้ำ สังคมผู้สูงอายุขั้นสุดยอด การมีอัตลักษณ์ทางสังคมที่หลากหลาย การเกิดภาวะสมองไหลรูปแบบใหม่ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ สภาวะโลกร้อน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม เทคโนโลยีพลิกโฉม ภูมิภาคนิยมและการเมืองโลก (Regionalism and Global Politics) และการเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกใหม่ (New World Order) เพื่อวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดของประเด็นปัญหาในปัจจุบันและประเด็นท้าทายในอนาคตในเรื่องที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการอุดมศึกษา ภาคสังคมและชุมชน ซึ่งผลการวิเคราะห์จะนำไปสู่การออกแบบระบบใหม่ที่สามารถรองรับและขับเคลื่อนกระบวนการทรนคินใหม่ในการพัฒนาประเทศ (New Development Paradigm) และสร้างความสามารถในการปรับตัวและเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอนาคต โดยในปี 2566 จะมุ่งเน้นการวิจัยเชิงระบบในประเด็นดังต่อไปนี้

- (1) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) เพื่อรับมือกับภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

- (2) การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการวิจัยและนวัตกรรม
- (3) การพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Innovation Ecosystem)
- (4) การศึกษาผลกระทบและโอกาสจากข้อตกลง RCEP ด้านการวิจัยและพัฒนา และยกระดับผู้ประกอบการนวัตกรรมสู่ตลาดต่างประเทศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมุดปกขาว/ข้อเสนอเชิงนโยบาย/มาตรการ/ข้อริเริ่มใหม่ ในประเด็นสำคัญในอนาคต จำนวน 4 ฉบับ

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานย่อย 8.2 การติดตามและประเมินผลทางนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ความสำคัญ

การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในสังคมโลกที่เปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge based society) ในปัจจุบัน นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ได้กลายเป็นนโยบายที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับความสามารถประเทศให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง การติดตามและประเมินผลนโยบาย ววน. ในประเด็นนโยบายที่มีความสำคัญ ทั้งในด้านของความเป็นไปได้ของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนโยบาย ตลอดจนความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสังคม ประชาชน และประเทศ จึงเป็นฐานสำคัญของการสร้างการเรียนรู้ในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบาย ขั้นตอนการออกแบบนโยบาย และกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผลอย่างเพียงพอต่อการบรรลุเป้าหมายสำคัญของประเทศ

นโยบายและมาตรการด้าน ววน. ในการสนับสนุนและส่งเสริมภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) จัดเป็นนโยบายที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญของประเทศ เป็นต้นกำเนิดของอุตสาหกรรมใหม่ และมีบทบาทสำคัญในการรับและแพร่กระจายนวัตกรรม ซึ่งส่งผลให้ภาครัฐดำเนินนโยบายและมาตรการสนับสนุนและส่งเสริม SMEs ด้วยเครื่องมือทางนโยบาย (Policy instruments) อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะนโยบายและมาตรการที่มุ่งเป้าไปสู่การสร้างผู้ประกอบการธุรกิจฐานนวัตกรรม (Innovation Driven Enterprises: IDEs) ที่มีมูลค่า 1,000 ล้านบาท จำนวน 1,000 ล้านราย ที่ถือเป็นเป้าหมายทางนโยบายที่มีความท้าทาย มีมิติใหม่ และต้องอาศัยกลไกทางนโยบายที่มีความหลากหลายมาสนับสนุน

การพัฒนาระบบการประเมินสถานะ ความสอดคล้องของมาตรการ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนโยบายและมาตรการที่สนับสนุน IDEs ที่มีความซับซ้อนและมีนวัตกรรม จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางกรอบการประเมินผลนโยบายและมาตรการด้าน ววน. ในภาพรวม และผลประเมินจากกรอบที่เกิดขึ้น ยังจะเป็นฐานสำคัญต่อการตัดสินใจในการจัดทำนโยบายและมาตรการ ววน. ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาของประเทศได้อย่างเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กรอบและแนวทางการติดตามและประเมินผลนโยบายด้าน ววน. ในการสนับสนุนและส่งเสริม SMEs
2. รายงานผลการประเมินนโยบายและมาตรการด้าน ววน. ในการสนับสนุนและส่งเสริม SMEs

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานย่อย 8.3 ระบบการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจฐานนวัตกรรม

ความสำคัญ

การบรรลุเป้าหมายแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจำเป็นต้องมีทรัพยากรการเงินอย่างเพียงพอ บุคลากรที่มีคุณภาพสูง มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบนิเวศนวัตกรรมที่เอื้อต่อการสร้างความสามารถของผู้ประกอบการ ส่วนของทรัพยากรการเงินต้องมีการกำหนดทิศทางหรือแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทรัพยากรทางการเงินจะเป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้นที่ก่อให้เกิดแรงผลักดันในการพัฒนาทรัพยากรในด้านอื่นๆ ตามมา ซึ่งรัฐมีหน้าที่จัดสรรและบริหารทรัพยากรทางการเงิน (งบประมาณ) เพื่อให้เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนตามนโยบายของประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศ และการขับเคลื่อนแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกิดผลสัมฤทธิ์ จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการปฏิรูประบบงบประมาณไปโดยควบคู่กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนโยบายของประเทศได้กำหนดให้การวิจัยและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนประเทศ และในส่วนของพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมของประเทศไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลง โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Actors) ในระบบนวัตกรรมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง รัฐบาลส่งเสริมและผลักดันให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศที่เข้มแข็ง มีนโยบายและมาตรการ มีการปฏิรูปกลไกการขับเคลื่อนนโยบายทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยเริ่มมีความร่วมมือและสนองความต้องการของภาคเอกชนมากขึ้น ในส่วนของภาคเอกชนมีความตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม แต่ยังมีข้อจำกัดสำคัญ อาทิ

- การมีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จำกัด โดยเฉพาะ SMEs อีกทั้งในแง่ของความเชื่อมโยงระหว่างบริษัท ประเทศไทยเป็นประเทศที่รับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศรายใหญ่ในภูมิภาค แต่กลับมีการเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและความสามารถทางเทคโนโลยีร่วมกันระหว่างบริษัทข้ามชาติและบริษัทในเครือกับบริษัทท้องถิ่นน้อยมาก โดยส่วนใหญ่การถ่ายทอดเทคโนโลยีอยู่ในระดับการใช้งาน (Operation) เท่านั้น

- Startups ในประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา มีจำนวนลดลง สามารถระดมทุนได้ในมูลค่าที่ไม่สูง อีกทั้งยังไม่สามารถที่จะเติบโตต่อไปได้ในระดับโลก โดยในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 883 บริษัท โดยส่วนใหญ่มีระดับการเติบโตอยู่ในช่วง Seed Stage และมีเพียงส่วนน้อยที่สามารถเติบโตสู่ระดับ Series A ขึ้นไปได้ จึงทำให้กลุ่มบริษัทเหล่านี้ยังไม่สามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้เท่าที่ควรทั้งในแง่รายได้และการจ้างงาน¹

สอวช. เห็นความสำคัญของการพัฒนาระบบงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการธุรกิจฐานนวัตกรรม ดังนั้น จึงได้จัดทำข้อเสนอแผนงานย่อยระบบการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจฐานนวัตกรรม โดยจะร่วมดำเนินการกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจัดตั้ง E-Commercial and Innovation Park
2. รายงานข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและนวัตกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 9 การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร

ความสำคัญ

การพัฒนาองค์กรและการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เป็นรากฐานและกลไกสำคัญในการสนับสนุนการเป็นองค์กรที่มีศักยภาพและเปี่ยมล้นไปด้วยทรัพยากรทุนมนุษย์ที่ยอดเยี่ยม เพื่อให้สามารถดำเนินงานในฐานะการเป็นคลังสมอง (Think Tank) ของประเทศ และการเป็นผู้นำเชิงการกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์ด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศได้ โดยการพัฒนาระบบนิเวศขององค์กร เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในด้านต่างๆ ขององค์กร เพื่อสนับสนุนสมรรถนะการทำงานของบุคลากรที่ต้องใช้ข้อเท็จจริง ทักษะ ความชำนาญ และสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization Culture) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ สอวช. สู่การเป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถสูงและทันสมัย (Smart and High Performance Organization) และคนมีสมรรถนะสูง น่าเชื่อถือ และได้รับความไว้วางใจ (Smart People) โดยในปี 2566 มีเป้าหมายสำคัญในการยกระดับองค์กรขนาดเล็กให้มีสมรรถนะสูง เพื่อเป็นองค์กรต้นแบบ โดยการสร้างคุณภาพคน งาน การใช้ชีวิตให้สมดุลยืดหยุ่นได้ พัฒนานวัตกรรมขับเคลื่อน พัฒนาบุคลากรให้สู่ความเป็นเลิศ และเชื่อมโยงระบบข้อมูลผ่านระบบดิจิทัลมี ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินงาน 4 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานและระบบงาน ได้จัดทำมาตรการและกลไกเพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร โดยจัดทำแผนกลยุทธ์ของ สอวช. จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง และรายงานติดตามผลการบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน พัฒนา Digital Ecosystem เพื่อมีเครื่องมือดิจิทัลสนับสนุนการทำงาน ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลของระบบ สอวช. รวมถึงให้บริการเครือข่ายโรมมิ่งเพื่อการศึกษา (eduroam) และสร้างระบบการวิเคราะห์เชิงลึกของการตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับภารกิจและความเสี่ยงองค์กรและระบบการติดตามควบคุมแบบต่อเนื่อง เฟส 1 ระยะที่ 2 (Continuous Control Monitoring) ระดับมาตรฐาน เป็นต้น

2. กลไกการสื่อสารนโยบาย ด้าน อววน. วิเคราะห์แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารไปยัง Stakeholder เฉพาะกลุ่มของ สอวช. สร้างการรับรู้เกี่ยวกับด้าน อววน. รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคลากร สอวช. ในด้าน Design Thinking เพื่อการสื่อสาร

3. พัฒนาและยกระดับศักยภาพบุคลากร โดยการ Implement ระบบ Performance Management and Development (PMD) พัฒนาบุคลากรตาม Flagship Programs โดยเริ่มจากหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร, พัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ รวม 32 competency ตาม Learning Model 70:20:10 และวัดประสิทธิผลการเรียนรู้โดยใช้ Kirkpatrick Model การพัฒนา HR Ecosystem เพื่อเป็นองค์กรสมรรถนะสูง และ จัดทำแผนการพัฒนา ดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพและความสามารถที่โดดเด่น (Talent) และแผนการพัฒนาผู้สืบทอดตำแหน่ง (Succession Development Plan) สำหรับผู้บริหารระดับสูง

4. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร โดยการสร้างความผูกพันและการมีส่วนร่วมของพนักงาน (Employee Relation and Engagement) ด้วยกระบวนการปรับเปลี่ยนทางความคิด (Mindset) ผ่านกิจกรรมที่ให้พนักงานมีส่วนร่วม จำนวน 6 กิจกรรม (การส่งเสริม Core Values, ความพร้อมด้านดิจิทัล, การส่งเสริมธรร

มาภิบาล,การพัฒนาเส้นทางอาชีพของพนักงาน,การสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย) รวมถึงการพัฒนาระบบนิเวศในพื้นที่ของสำนักงานให้เหมาะกับการทำงานแบบ Hybrid

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนาบุคลากร

1. ระบบ Performance Management and Development (PMD)
2. พัฒนาบุคลากรตาม Flagship Programs
3. การพัฒนา HR Ecosystem เพื่อเป็นองค์กรสมรรถนะสูง
4. Talent Management & Succession Planning

การพัฒนาระบบงาน

1. การพัฒนา Digital Ecosystem เพื่อมีเครื่องมือดิจิทัลสนับสนุนการทำงาน
2. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ
3. ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลของระบบ สอวช. (NXPO Data Exchange)
4. ให้บริการเครือข่ายโรมมิ่งเพื่อการศึกษา (eduroam)

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565-กันยายน 2566)

แผนงานที่ 10 งบบุคลากร

ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และค่ารักษาพยาบาล

กิจกรรม	Q1	Q2	Q3	Q4
เงินเดือนและ PVD	25,621,050.81	25,825,147.20	25,825,147.20	25,825,147.20
สวัสดิการ	1,152,938.41	1,795,331.07	1,795,331.07	1,795,331.08
อื่นๆ	13,583,962.96	-	-	-
รวมงบประมาณ (บาท)	40,357,952.18	27,620,478.27	27,620,478.27	27,620,478.28